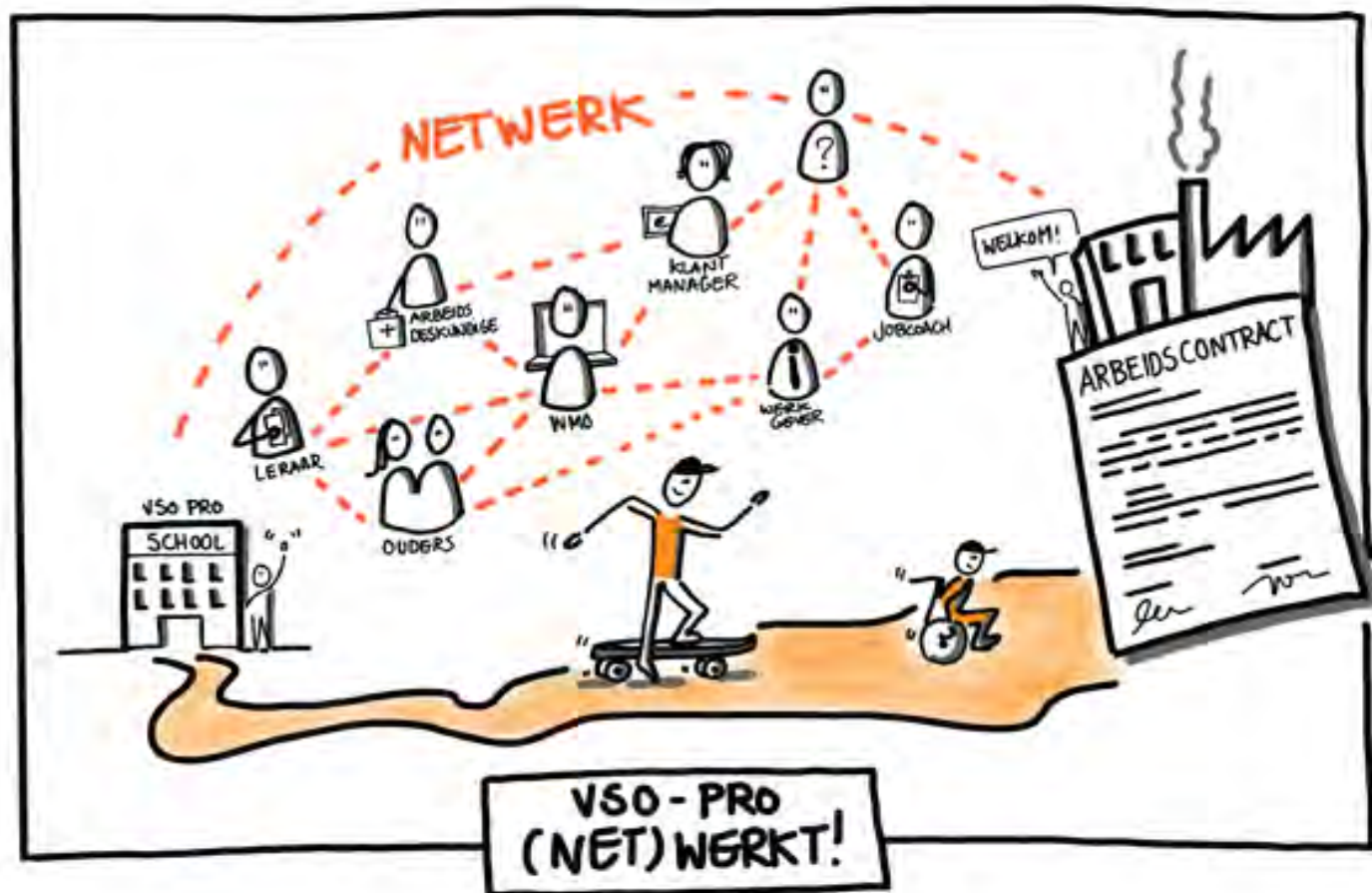

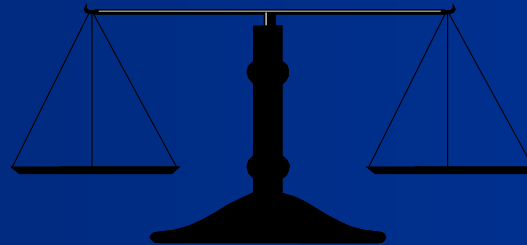

Leertuin Integraal Werken & Privacy

Politieke markt 04-09-2019

‘PRIVACY IN DE KETEN’

Mr Jolanda J.A. van Boven

**VAN BOVEN Juridisch Adviesbureau
Arnhem**

AVG overweging 4

Verwerking van persoonsgegevens moet ten dienste van de mens staan

Het recht op bescherming van persoonsgegevens heeft geen absolute gelding, maar moet worden beschouwd in relatie tot de functie ervan in de samenleving (...)

Een paar kenmerken AVG

- accountability
- doelbinding
- data-minimalisatie
- juistheid
- grondslagen
- veiligheid
- governance

Hiërarchie wetgeving

Internationaal recht gaat vóór nationale wetgeving én dus ook vóór beroepscode

- **Europees Verdrag Rechten van de Mens (EVRM)**
Europees Hof Rechten van de Mens
te Straatsburg (EHRM)
- **Internationaal Verdrag Rechten van het Kind (IVRK)**
- **Alg. Verordening Gegevensbescherming (AVG)**

EHRM

- The very essence of the Convention

(=Europees Verdrag Rechten van de mens)

is 'Human Dignity':

alle andere mensenrechten vloeien
hieruit voort en moeten dus in hun onderling
verband worden beschouwd en gewogen

Human Rights

- recht op zelfbeschikking
- recht op zorg
- recht op onderwijs
- recht op arbeid
- recht om gevrijwaard te zijn van de aantasting van de lichamelijke en geestelijke integriteit = hg/km

EHRM

‘Vulnerability-concept’ prof. Fineman

- Niet de autonomie, maar de kwetsbaarheid is het wezens-kenmerk van de mens

Art. 3 IVRK

➤ Internat. Verdrag Rechten van het Kind

Bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, **vormen de belangen van het kind de eerste overweging**

'KAMER 1 Dagelijkse werktas'

- - Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst
- - Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg
- - Wet Politiegegevens / Aanwijzing verstrekking strafrecht. gegevens

- **ALGEMEEN** uitgewerkt in:
 - Alg. verordening gegevensbescherming (AVG) (WBP)

- **BASIS** = Grondwet art.10 en 11:
iedereen heeft recht op de bescherming van zijn
persoonlijke levenssfeer en onaantastbaarheid lichaam

Wat is privacy?

- Geen wet bevat het woord privacy; wel:

iedereen heeft recht op de bescherming van zijn
persoonlijke levenssfeer! =
privacy...en dan zeggen we:

delen van informatie is schending van de privacy =
dominante denklijn

Privacy

- Noodzakelijk om los te laten: delen van informatie is schending van de privacy.
- *Reflecteer op:*
- Bescherming van de persoonlijke levenssfeer kan soms alleen maar als er informatie wordt gedeeld!

GANG

- **Wet publieke gezondheid:**
schatten verhouding tussen draaglast en draagkracht jeugdige én het gezin waartoe hij behoort
- **Wet gemeentelijke schuldhulpverlening**
- **wettelijke bepalingen op basis waarvan gemeenten regie-verantwoordelijk zijn voor zorg aan sociaal kwetsbare burgers**

KAMER 2: 'KOFFERBAKTAS'

Gereedschap dat het mogelijk maakt gegevens te delen zonder cliënt vooraf te informeren

- *Maar blijf kijken naar de regels uit de 'dagelijkse werktas'*

Paradigmawijzigingen

- Uit de eigen discipline: gegevens delen met degenen die betrokken zijn bij de zorg
- Aandacht verschuiven naar een vroeger stadium, nl daar waar er zorgen zijn
- Niets doen is ook een keuze, waar men ook verantwoordelijk voor is !

'KOFFERBAKTAS'

- **Art 23 AVG:** *geen informatie vooraf,
geen inzage, indien nodig ivm:*
 - voorkoming strafbare feiten
 - belang bescherming van betrokkene
 - belang rechten en vrijheden van
anderen

Rijbanen; toestemming als vluchtstrook

- wettelijke plicht
- overeenkomst
- publiekrechtelijke taak
- vitaal belang
- gerechtvaardigd belang

- toestemming

(metafoor mr S. Katus)

Autoriteit Persoonsgegevens

Mag ik iemands persoonsgegevens verwerken als degene hiervoor toestemming heeft gegeven?

Nee, dat gaat in het sociaal domein vaak niet op. Toestemming is weliswaar een grondslag in de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), maar hiervoor gelden speciale eisen. Daaraan kunt u in het sociaal domein meestal niet voldoen.

Artikel 6 van de AVG noemt toestemming van betrokkene als een grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens. De betrokkene is degene van wie u persoonsgegevens verwerkt.

Deze toestemming moet dan wel vrij en ondubbelzinnig zijn. Dat betekent dat betrokkenen in vrijheid hun wil moeten kunnen uiten. Ook mag er geen twijfel zijn of betrokkenen hun toestemming hebben gegeven en voor welke specifieke verwerking zij dit hebben gedaan.

Afhankelijkheidsrelatie

Bij de uitvoering van publiekrechtelijke taken in het sociaal domein is er meestal een afhankelijkheidsrelatie tussen de betrokkenen en u als gemeente. Weigeren mensen toestemming voor het verwerken van hun gegevens, dan kan dat bijvoorbeeld gevolgen hebben voor een gewenste voorziening.

Daarom is er geen sprake van vrije toestemming in de zin van de AVG. Toestemming kan dan dus niet gelden als de grondslag voor de gegevensverwerking.

PIJLERS 'dagelijkse tas'

- verwerken gegevens met ~~toestemming~~
betrokkene
- extra eisen aan verwerken gevoelige
gegevens
- recht te weten wat er waar vastligt en wat
wordt uitgewisseld tussen wie =
'transparantie-beginsel'

Eisen aan toestemming

- Betrokkene moet informatie ontvangen over te verwerken persoonsgegevens.
- Informatie moet zodanig zijn dat betrokkene info kan begrijpen en consequenties overzien
- betrokkene moet vrij zijn om nee te zeggen
- nee mag geen nadelige gevolgen hebben
- op elk moment toestemming weer intrekken

Eisen aan toestemming

➤ Risico's:

- Voor je weet heb je een ongeldige toestemming
- professional legt eigen verantwoordelijkheid voor verwerken info op bordje van de burger = strijd met accountability!

‘JURIDISCH ZWITSERS ZAKMES’:

principes

- ***Subsidiariteit:***

de minst ingrijpende maatregel

- ***Proportionaliteit***

is er een verhouding tussen de maatregel en het doel

- ***Doelmatigheid***

is de meest geschikte maatregel getroffen?

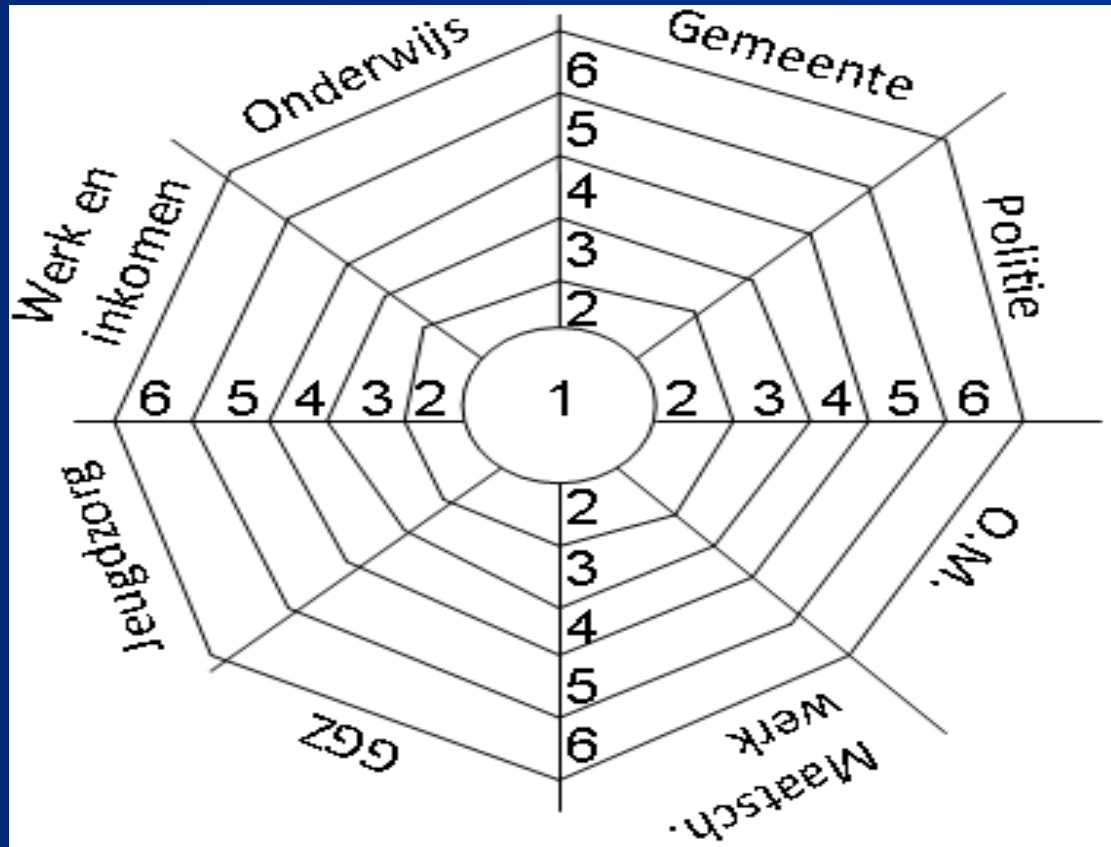

Pijlers onder de Leertuin

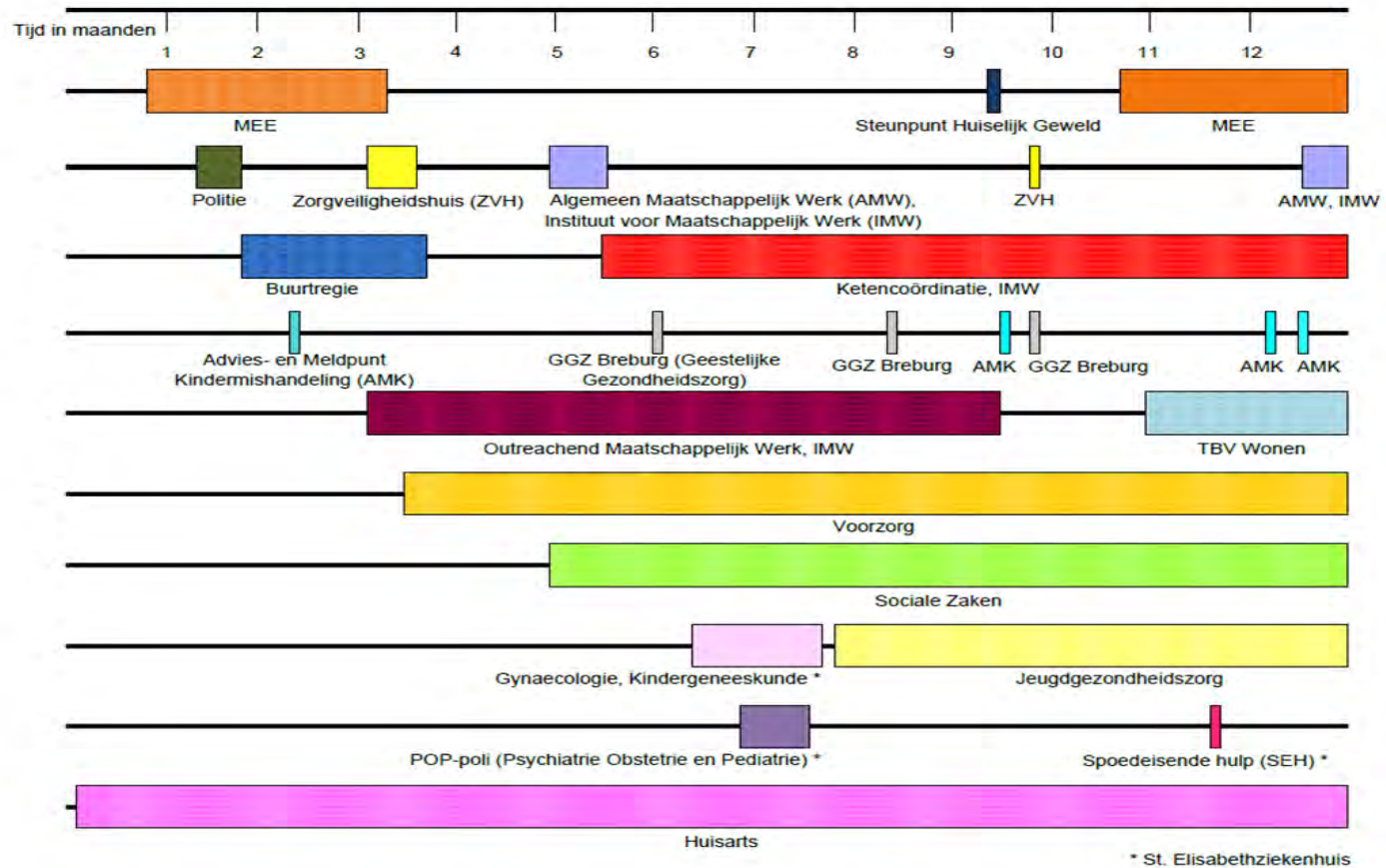
- Domein-overstijgend gegevens delen
- Gegevens delen tussen professionals die bij de verschillende domeinen zijn betrokken
- Vroegsignalering en preventie
- Van toestemming naar transparantie

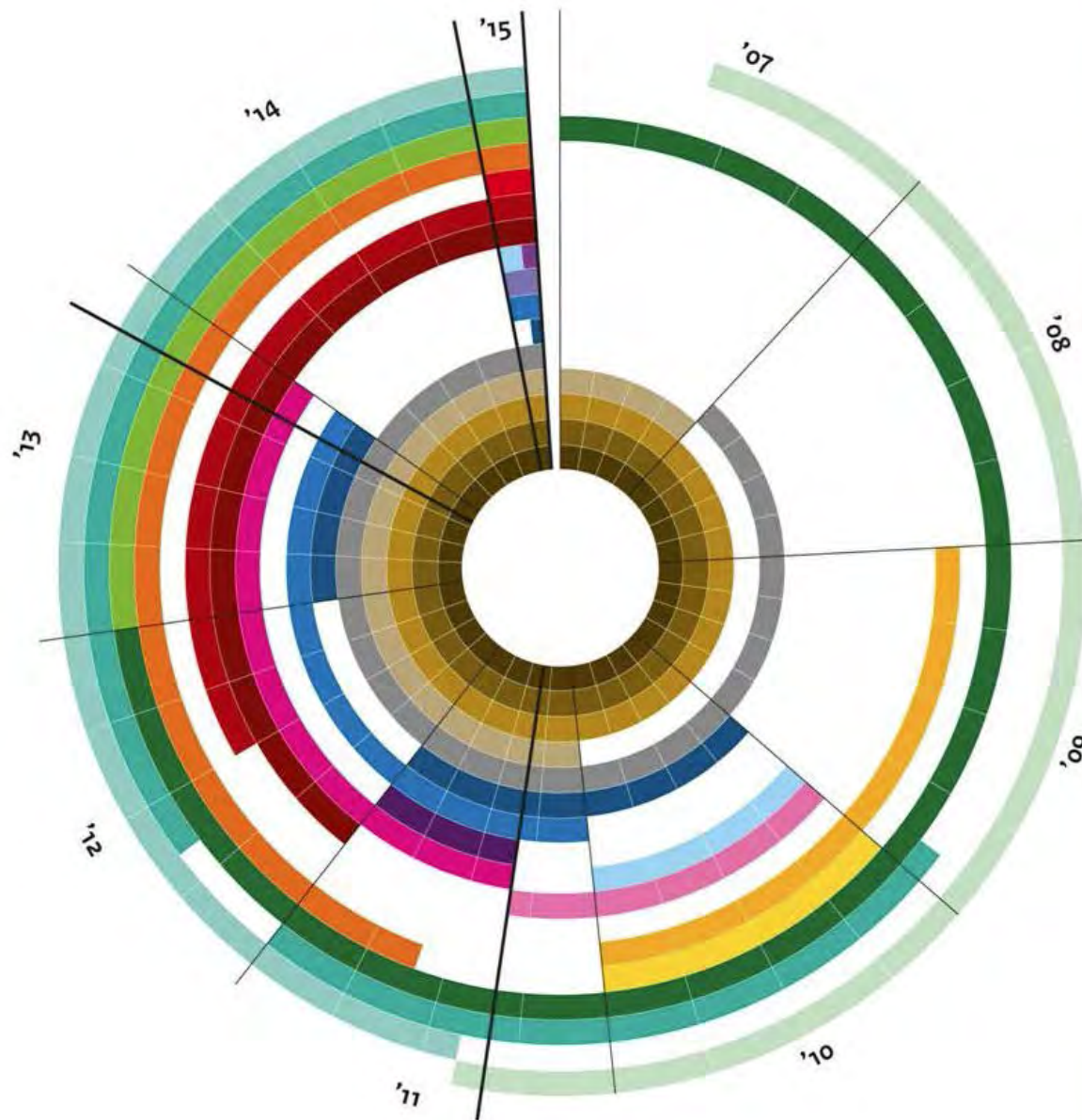

Spinnenweb

Figuur 1: De periode waarin organisaties betrokken zijn geweest, gezin 1.

- DOMEIN GEZONDHEID**
- JGZ Meander (0-4)
 - JGZ GGD (4-19)
 - GGZ Mondriaan
 - Huisarts 1
 - Huisarts 2

DOMEIN ONDERWIJS

- Kinderdagverblijf Kiddooh
- Kinderdagverblijf Het Wiegenhuys
- Freinetschool OBS de Piramide
- Bureau Voortijdig Schoolverlaten Parkstad Limburg
- BSO De Tovertuin/Movare
- Gemeente (Coördinatie en uitvoering regeling Sociaal Medische indicaties Kinderopvang sociaal medische indicaties BSO)

DOMEIN JEUGD EN GEZIN

- BJZ vrijwillig kader
- BJZ gedwongen kader (OTS)
- Sociaal buurtteam
- Expertiseteam
- Xonar

DOMEIN VEILIGHEID

- AMK/Veilig Thuis
- Politie
- Raad voor de Kinderbescherming

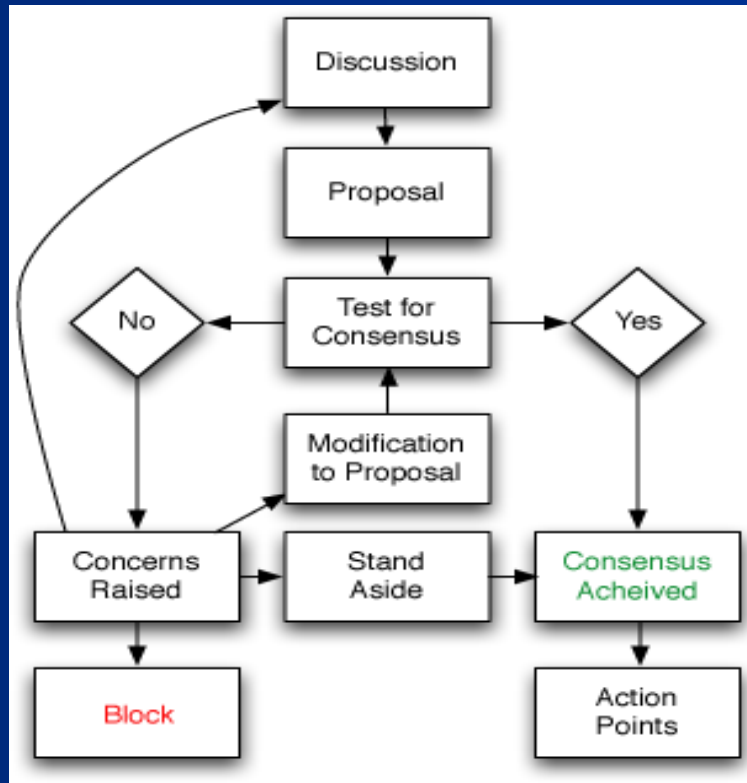
DOMEIN FINANCIËN

- Bewindvoerder

DOMEIN (SOCIAAL) NETWERK

- Buurtcentrum Heksenketel
- Vincentiusvereniging
- Kerk/parochie

COMMUNICATIE

Samenwerkingspartner

- **Stichting Civil Care**

integrale aanpak huiselijk geweld / kindermishandeling

www.civilcare.org

- **Visiedocument:**

*‘Eerst samenwerken voor veiligheid, dan
samenwerken voor risicogestuurde zorg’*

Sander van Arum & Linda Vogtländer

Aanbevolen literatuur

mr drs Jeroen Terstegge, dr Koen Versmissen

Wolters Kluwer

ISBN: 9789013139204

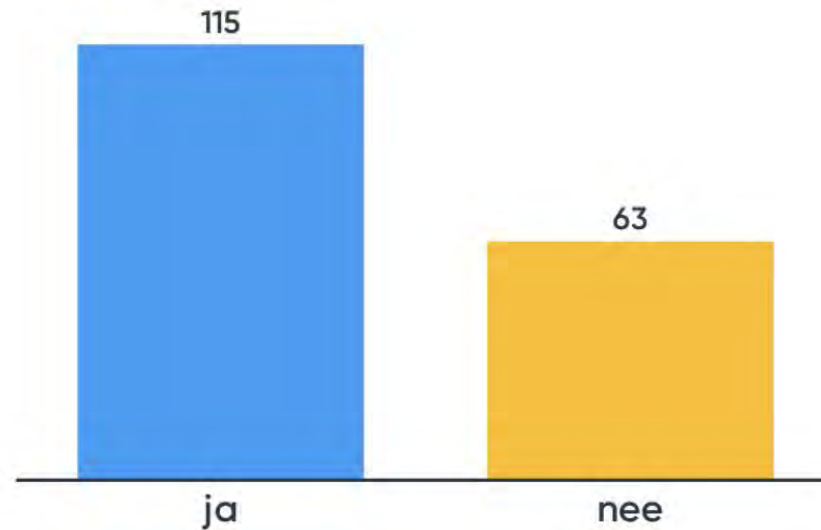

Onze ervaringen

- Wir-war aan opvattingen in het netwerk over gegevens delen.
- Er wordt vaker te weinig informatie dan teveel gedeeld tbv client.
- Doorgaans is toestemming de belangrijkste verwerkingsgrond in het sociale domein.
- Een heldere verantwoordelijkheidsverdeling ontbreekt vaak
- Verkokering in de organisatie, onvoldoende samenwerking tbv client.
- Rechten van betrokkenen komen daardoor in de knel.
- Het totaal is niet AVG proof.

Werkt u nu doorgaans met toestemming?

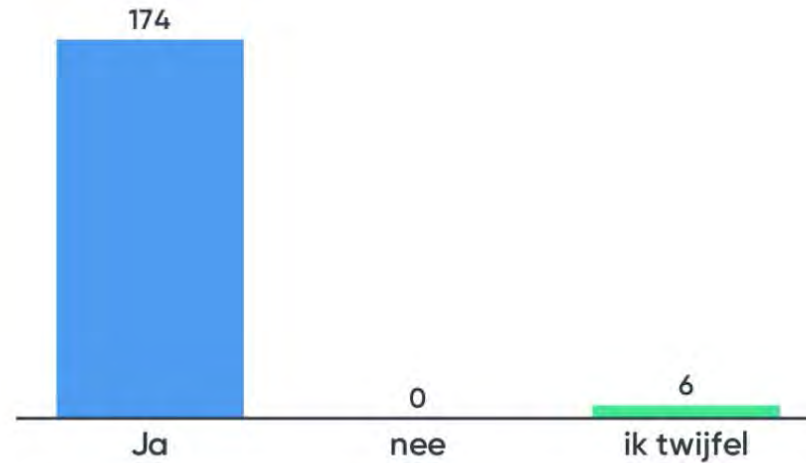
Mentimeter

178

Ziet u het nut om te gaan van toestemming naar transparantie?

Mentimeter

180

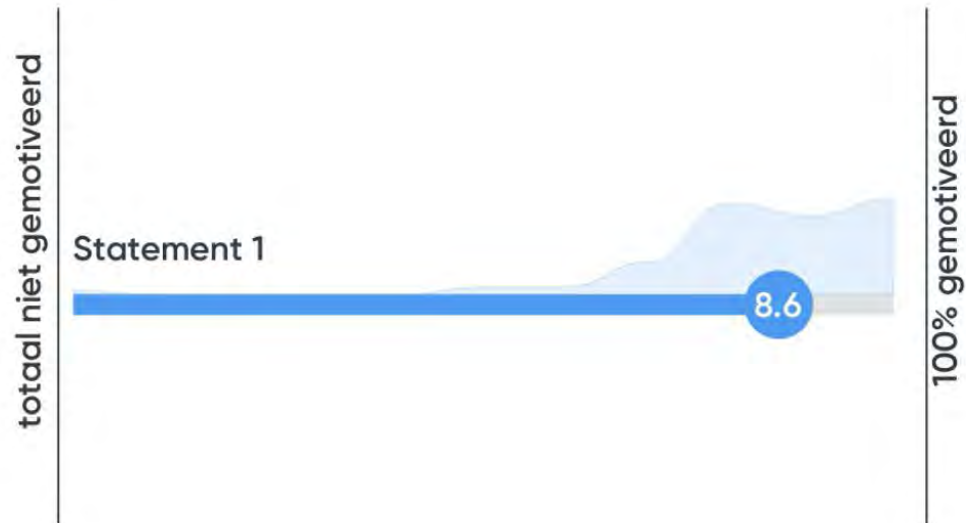
Gedragsverandering – triademodel

Theo Poiesz

- Motivatie: is de professional gemotiveerd?
- Capaciteiten: heeft de professional de kennis + vaardigheden?
- Gelegenheid: worden de professionals gefaciliteerd door hun management en organisaties?

Hoe gemotiveerd voelt u zich om met deze methode te gaan werken?

Mentimeter

177

indien aan de orde: Wat zou uw motivatie kunnen vergroten?

Welke thema's moeten wat u betreft aan bod komen in de training.

 Mentimeter

Dilemma's SKJ

Samenwerken

Integraal werken

Toestemming

Visie van de organisatie

Afweging vastlegging

Verschil need to know, Nice to know

Scholing alle betrokken partijen

Bestandsvergelijking

Leertuin in 6 stappen

0. Voorbereiding.
1. Conferentie met bestuur en ketenpartners.
2. Inrichten Leertuin, projectorganisatie werkt een en ander uit naar verschillende organisatorische consequenties.
3. Hoorcollege.
4. Training: een dag.
5. Action Learning.
 - Managementsessies
 - Blokkades opruimen
 - Intervisie
 - Steekproef dossiers door FG
 - Documenten/voorstellen opleveren
6. Formaliseren/ werkwijze AVG proof/1ste DPIA

AVG vraagt governance

- het managen van privacy-

- Bestuur eind verantwoordelijk.
 - Advies beleg portefeuille.
- FG is toezichthouder.
- Privacy Officer (P.O. coördineert en houdt overzicht).
- Proceseigenaren (borging in de werkprocessen)
 - Procesregisseur
 - Casusregisseur
- CISO (technische veiligheid)

Samenwerkingsverbanden

Samenwerkingsverbanden zijn DPIA waardig (1)

ict assessme x schema_dpia_na_25_mei.pdf x +
<https://www.autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/zelf-doen/data-protection-impact-assessment-dpia#wat-z>

In welke gevallen moet ik een DPIA uitvoeren?

Voor welke soorten verwerkingen is het uitvoeren van een DPIA verplicht?

De Autoriteit Persoonsgegevens heeft een lijst van verwerkingen opgesteld waarvoor het uitvoeren van een DPIA altijd verplicht is vóórdát u met verwerken begint.

Samenwerkingsverbanden zijn DPIA waardig (2)

Impact assessment x

schema_dpia_na_25_mei.pdf x +

<https://www.autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/zelf-doen/data-protection-impact-assessment-dpia#wat->

8. Samenwerkingsverbanden

Het delen van persoonsgegevens in of door samenwerkingsverbanden waarin gemeenten of andere overheden met andere publieke of private partijen bijzondere persoonsgegevens of persoonsgegevens van gevoelige aard (zoals gegevens over gezondheid, verslaving, armoede, problematische schulden, werkloosheid, sociale problematiek, strafrechtelijke gegevens, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk) met elkaar uitwisselen. Bijvoorbeeld in wijkteams, veiligheidshuizen of informatieknooppunten.

